

Sems

Yesu wel wiak kutömweri sëën wë krismaki 20 ma 30 pël won sëën Sems, Yesuu nangapök, pep epwer retëng äa. Sems pöp, pi Yerusalem kakë ingre morörö ngarangk äak wëa. Pim epwer pöt, ingre mor yang kaö nantë repak sa pöröaan wëwë ompyauta ngönte äak mena.

Pöt epël wia.

Ngön ngës rëaut 1:1

Kön wi kosang yewesautere äwat ngönte 1:2-8

Monere urömaring wëaare won wëauta ngönte 1:9-11

Morök yaauta ngönte 1:12-18

Anutuu ngönte kat wiak änäm eëpenaat 1:19-27

Mööngkraar kangk eëngan pöta pepänöm ngönte 2:1-13

Kön wi kosang yewesautere pöta këët 2:14-26

Yangapöökë ngönte 3:1-18

Yangerakë omnantëen kent yaauta ngönte 4:1-5:6

Ngön mëët 5:7-20

¹ O Anutuu omën repak saurö, ne Sems Anuture tiarim Aköp Yesu Kristoë inëën ru saupök pep epwer retëng ä ninak yoöre ärëp yeniak.

Tiar moröktak kosang yanuwas

² Nem karurö, morök ke nentere nent arim naë yaaröön pöt, “Ompyaö yaë,” pël wesak ärëpsawi eën. ³ Ar äwat wë. Morök ke pilöt yaaröön arim Anutuu kön wi kosang yewesa pöt taë sëën arim lupöt yok pangk kosang sak morökötë önëët. ⁴ Pël eën arim naë kosang sak wëauta këët këëkë orööp.

Pël ëën ngönënë omën nenten ap newasngan, kotre saun won ompyaö öneët.

Kön won ëën pöt Anutuun kimang mapa

⁵ Arëkaan omën namp kön won ëën pöt Anutuun kimang map. Pël ëën pi omën pouröaan nga naën kësangën yaaupök kön koir mampnaat. ⁶ Pël ëepnaatak pi kön selap naënepök Anutuun kön wi kosang yewesautaring kimang map. Omën namp kön selap yaaupök kimang mapna pöt këraamenti kent möak wak nalaan nal yaë pöta ök ëepnaat. ⁷⁻⁸ Omën ke pilëp kön naörarring wë pim omnant yaautön ëngk ma e yewesaup. Pël yeem puuk Aköpön kimang maan mampnaaten kön nawipan.

Omën mon wonöröere mon wieëauröa ngönte

⁹ Tiarim kar ngönën kat wia namp omnant wonöpök Anutu pim ngönëntak wak isak yaauten kön wieë ërëpsawi eim öp. ¹⁰ Èn tiarim kar namp monere uröm kësang wieëaupök pöt Anutuuk piin wak irëak mapnaaten kön wieë ërëpsawi eim öp. Këra puutë lëngë yes pil won sëpnaat pötaanök. ¹¹ Këra puut weerak wëen këtëp aprak nga panë maan koö möak ngentiak pitëm köp möeëa pöt ngaap sëpnaat. Pipta ök panë omën omnant kësang wieëaupta muntat öpënëak ya yamëngkem kö sëpnaat.

Morökyaalniauta ngönte

¹² Omën morököt pim naë yaaröön wiap nasën ëepna pöp ërëpsawi ëepnaap. Morököt pim naë yaaröön ke ur moolaimeë lup kosang sak öpna pöp Anutuuk wëwë kosang omën piin lup sant

yaalmëaurö mampënëak kup wia pöt kangiir mampnaap.

¹³ Omën namp morököt pim naë yaaröön pöt, “Anutuuk morök epël yaalnë,” pël naën ëepnaat. Anutu pi utpet ëepënëak morök yaalmëa pöt wonöp. Pi omnarö utpet ëepënëak morök naalmëen yaaup. ¹⁴ Pël yaaupöök omën namp pimtë koröpöökë kentre kauratök wer moön wii ket äak motëak pötök morök yaalmë. ¹⁵ Pël ëen koröpöökë kentre kauratë këet utpetat. Utpet pöt kaö sëen pötë këet wel yawiaut.

¹⁶ Nem kar panëerö arök, “Anutuuk tiar utpet ëepenëak morök yaalni,” pël wesak ëngk ma e wasnganok. Pi pël naën yaaup. ¹⁷ Omën ompyaöre wotpil pout Pep kutömweri wëaup pim naëaan yewais. Pi ëwa mopöök wia pötë pepapöök wes mëen iraan yeö. Pipot kaip tiktikre kaka yaautök pi irikor naën, ompyaut pëen yaalniaup. ¹⁸ Anutu pimtë könöök pim ngön këet tiar ninak pim ru nuwesa. Pim omën ket elnia pourö pël elniipënëak kön wiak tiar wet rëak elnia.

Tiar Anutuu ngön kat wiak ënëm ëëpa

¹⁹ Nem kar panëerö, ar omën epëten ëwat seë. Ar pourö ngön ök yeniaan këekë kat wiin. Pël äak ngön kangut teënt manganok wet rëak kön wiakök man. Pël äak nga teënt elmëënganok. ²⁰ Tiar ngaare ser yaalmëem omnarö kaamök elmëen wëwë wotpil naön yaëen Anutuuk kön wiin ompyaö naëpan. ²¹ Pötaanök utpet yaaut arim lupötë kaö sak wëwëat kewil yengawis pöt kërë moolaë. Pël äak arimënt wak irëak wë ngön Anutuuk arim lupötë nuwia pöt ngaarëk weim weë.

Ngön pöt ngaarék yeön Anutuu utpetetakaan kama niöpnaat.

²² Ën arimtë lupöt morök elmëak Anutuu ngönte kat pëen mowiinganok kat wiak ënëm een. ²³ Omën namp pi Anutuu ngönta ënëm naën kat pëen mowiipna pöp pi könitweri këére wot kan ityaangk pöta ök eëepnaap. ²⁴ Pi pim këére wot kanten könitweri itenaupök së tapëtakëér kat kolöpnaap. Pöta ök omën Anutuu ngönte kat pëen mowiipna pöp ngön pöt teëntom kat kolak pim utpet yaaut sëp newaspan. ²⁵ Ën omën Anutuu ngön kosang ompyaut utpetetakaan ent ë yanuulë pötë pëen itenak kat nokolön këékë itenak itneim wë pim ityaangkaö pötë ënëm eim öpna pöp pi wëwëetak wëen Anutuu ompyaö elmëen ërëpsawi eëepnaap.

²⁶ Omën namp pimtëng ngönëntak wëaup pël we-seë pim këmët ngarangk naën wë pöt pimtëlumper morök elmëen pim ngönën yaaö pöt mos eëepnaat. ²⁷ Tiarim ngönën yaauta këët Anutuu kön wiin ompyaö sëpna pöt epët. Ru wamërrre öng kapirörö kaamök elmëepenaatere yangerakë omnaröa utpet yaautök utpet niwaspanëen ngai eëpenaat pöten pi kön wiin ompyaö sëpnaat.

2

Tiar omnarö neneraan sant yeem narö kasëng mangkan

¹ Nem karurö, ar tiarim Aköp Yesu Kristo, ëwa pepapön, kön wi kosang yewesauröak omën isaare irëaurö mööngkraar kangk elmëenganok. ² Ar ngönën tuptak wa top ëak wëen omën naar, namp ë

rangi ompyaut ëak ulpëen ompyaö retëngretëngëp mëaup, namp omnant won ulpëen sëparëp mëaup, piarip wais yeilaan ³ ar omën ompyautringëp piin sant mowesak, “Kaöap, ur ompyaö eptak wais wel aisa,” pël mëak omën omnant wonöp piin sant nemowasën, “Nimëen urte wonok pirek taua,” ma “Nimëen urte wonok nem ikanöök e yangerak eprek wel aisa,” ⁴pël manë pöt ar kön wiin ompyaö eëpën ma? Won, utpet eënëët. Ar omnarö kön utpetatring kom elmëen Anutuuk kön wiin pangk naën eëpnaat.

⁵ Nem kar panëerö, kat wieë. Omën yangerakë omnaröak kön wiin pasurö pël yaë pörö Anutuuk piin kön wi kosang wesak pim wa ngaöök yamëautak ilapënëak yaö mëea. Pim wa ngaöök yamëao pöt omën piin lup sant yaalméauröen kup mowia. ⁶ Ën ar pöt, omën omnant wonörö eö yemengkaurö. Ar kön wiin talöröak utpet yanuwas? Ma talöröak ngön yaatak yanuulë? Omën omnant wonöröak pël naalniin kësang wieëauröak yaalni. ⁷ Pël yeem Kristoë yapin ompyaö arim rangk wia pöten utpet wesak ya. Pötaanök ar tol eën pitën wak isak yemak?

⁸ Aköpök ngönën pepeweri ngön kosang nent epël ea pöt kön wieë. “Nimtëen lup sant yaën tapël nim karipëenta elmë.” Ar ngön kaö epët ngaarék öné pöt ompyaö eëpnaat. ⁹ Ën ar omën isaare irëaurö omnant mööngkraar kangk elmëenë pöt utpet eën ngön kosang pötak ar ngön wa yoolëaurö pöt pet elniipnaat. ¹⁰ Omën namp ngön kosangöt ngaarék yeweem lup kopët nent ap öpna pöt Anutuuk piin kön wiin omën pout wa yoolëauröa ök

sëen kangut mampnaat. ¹¹ Pöt epët. “Ni öngre omp wëwëet kom ëenganok,” pël ëa tapöpök, “Ni omën mëngkanok,” pöteta ëaup. Pötaanök ar öngre omp wëwëet kom naën wë omën namp mëmpunë pöt Anutuu ngön kosangöt wa olanëët. ¹² Pël ëen Anutuuk akun kaöaöök ngön kosang ngolöptak kom elniipnaat. Ngön kosang ngolöp pötak utpetetakaan ent ë nuulëa. Pötaanök ngön kosang pöten kön wieë ompyaö wesak ngön aöre wëwë wë pël ëeë. ¹³ Omën namp muntaröaan yaköm naalmëën yaaö pöp Anutuuk tiar kom elniipna pötak yaköm naalmëën ëepnaap. Ën namp muntaröaan yaköm yaalmëa pöp Anutuuk kom elniipnaatak yaköm yaalmëën kas köpël tauaapnaap.

Tiar omën ompyaaut naën, kön wi kosang pëën wasëpena pöt mos ëepnaat

¹⁴ Nem karurö, omën namp këmtak, “Ne Kristoon kön wi kosang yewesaup,” pël yeem muntarö kaamök elmëëre ompyaö elmë pël naën ëepna pöp, pötak kaamök elmëëpën ma won? Pangk naëpan. Kön wi kosang yewesa ke piptaan Anutuuk utpetetakaan kama nemoöpan. ¹⁵ Kar namp ulpëënre kaömpötëen ap yewasën pöt ¹⁶ arëkaan nampök, “Ompyaö öm. Ëp önganëën ulpëënëp mëak kaömp nak kep ëëm,” pël yamëem koröpöök kaamök naalmëën ëen pangk ëepën ma won? Pangk naëpan. ¹⁷ Tiarim kön wi kosang yewesa pöt pi tapël yaaut. Tiarim pël yaaö pötakëér wiaan pöt këët oröön ompyaö naalmëën ëepena pöt kön wi kosang yewesaut mos ëepnaat.

¹⁸ Pël ëepnaatak arim naëaan nampök epël apëen koröp. “Omën namp kön wi kosang yewesautaring

wëën namp omën ompyaut yaaup.” Pël apnaatak ne piin kangiir epël memaap. Ni omën ompyaut naën eëmë pöt tol ëak Kristoon kön wi kosang yewesautaring wëën pöt pet eëm? Pël naëngan. Pël eëmëëtak nem ompyaö yaaö pötak ne Kristoon kön wi kosang yewasautaring wë pöt pet elniipnaat.

19 Ni Anutuun kön wiin kopëtap wë pël yewasën. Pöt ompyaö. Pël yaëëtak pöt pëen pangk naëpan. Pöt urmeraröeta tapël Anutuun kön wi kosang wesak wë piin kas ëak reireë yaur. **20** Ni éwatët wonöp. Ni kön wi kosang yewesautaring wëën pöta këët omën ompyaut naën yaaup. Pötaanök nim kön wi kosang yewesa pipot mos sëpnaan pet elniimaap.

21 Kat wieë. Tiarim éap Apram pi tol yaëënak Anutuuk piin, “Omën wotpilëp,” pël mëëa? Pöt epët. Pi ngaan Anutuu ngönte ngaarék wak pim ruup Aisak kiri elmëëpënëak ëa. Pim omnant yaaö pötaan Anutuuk piin, “Wotpilëp,” pël mëëa.

22 Ar kön nawiin ma? Apram pi kön wi kosang wesak wë omën ompyaut ëa. Pi kön wi kosang yewesautaring wëën këët oröön omën ompyaut ëa pötaan pim kön wi kosang yewesa pöt kë ëa.

23 Pël eën, “Apram Anutuun kön wi kosang wasën pim pël ëa pötaan Anutuuk kön wiin wotpilëp pël sa,” ngönëntak ngön wia pipët kë oröa. Yaap, Anutuuk piin, “Wotpilëp,” pël mëäk piin ngönt kip mëëa. **24** Pötaanök ar pourö kat wieë. Anutuuk omën namp pim kön wi kosang yewesautaan pëen won, omën ompyaut yaautaanta, “Wotpilëp,” pël mapnaat. **25** Apramë ëa pöl öng omp nga yaaö namp Reap piita tapël omën ompyaut yaëën Anutuuk piin, “Wotpilëp,” pël mëëa. Pöt pi Israel

omën ngaan Yosuaak yang ngaakëren ëlëëp itenak waisëpënëak wes mëën sa pöaar sant mowesak kaamök elmëäk wes mëën kan muntaöökël sa. Pël ëën pim ompyaö ää pötaan Anutuuk pël mëëa. ²⁶ Epëten kön wieë. Tiarim koröpöök könöp won äanëën wel wian tapön. Tapta ök tiar kön wi kosang yewesautaring pëën wë omën ompyaut naën ëëpena pöt tiarim kön wi kosang yewesa pöt sokutë ök ëëpnaat.

3

Tiarim yangapöt ngarangk ëëpa

¹ Nem karurö, arëkaan selap rë yaula ya omën sënganok. Kat wieë. Anutuuk änëmak ingre moröröaan sapsap wël yeem rë yaula ya omnarö tenimëën kaö wesak wël elniipnaat. ² Tiar pourö omnant ëëpenëak utpet ke nentere nent yaaurö. Omnarö tiarim këmotök utpet nent naën yeëan talte omën ompyaö panëéröak tiarim koröpöt ngarangk ëëpen. ³ Pol osopë kan yesaut ngarangk yee pöt tiarim kentöökë änëm ëëpenëak wii kotu pim këmtak kapul yemoulmë. Pël äak wii pö wer yeön osöp pim kepönö pokol äak omnampë sëpënëak kön wia pöök yesaup. ⁴ I kaö wangaöönta kön wieë. Wangaööta kësang panëëmpel. Pël äaatak kent weëre kosangöök möak mök ëën i kaöök yesau. Ën wangaöök moröök së pëlpël yaaö pöt kot panëët. Ngarangkëpök pötak moröök lup nentakël ko wiak sëpënëak kön wiipna pöt yok tap pantak së moulmëëpnaat. ⁵ Tiar omnaröa yangapöökta tapël yaë. Yangap pö kotuuk aan omën kësangöt orööpnaat.

Ên epëten kön wieë. Omën namp es ngëpöpët il olaan pöt kaö panë sak kosangre koinöt kot won sa yaë. ⁶ Pël wiaatak tiarim yangapö esuwesi ök. Pipöök tiarim koröpöök wë kaip tiktik äak ngön utpet ke nentere nent yeem koröp pou utpet wes yaë. Yangapöök ngön utpetat yeem es ket äak kotak omnaröa wëwëat utpet yewas. Utpet yewas pöta weëre kosang pöt Setenök yaningk. ⁷ Tiar animaö reraö ke nampre namp kosangöökaanre i kaöökaan, imënre intre kamal pörö wak wiap wasépenëak pöt pangk pël eëpenaat. ⁸ Pël eëpenaatak talëpök yangapö wiap wasën ngön ompyaut apën? Pangk pël naëngan. Kamalöp pim këmtak welakre kakamöt wiaan kant nimëngkën wel yawi pöta ök tiarim yangapöök ngön utpetat yeem omnarö utpet yewas. ⁹ Yangap Aköp tiarim Pepapön yaya aim wë tapöök kaalak omën Anutuuk pimtë ök panë wesak ket äauröen utpet wesak yaaurö. ¹⁰ Anutuun yaya ngön yamëëautere utpet wesak yaaut yangap kopët tapöökaan yaarö. Pötaanök nem karurö, wëwë korar pipël wëen pangk naëpan. ¹¹ Epël kön wieë. I kölok kopët nentakaan i yaapmerre kakam yaaumer yaaröa ma? Won. ¹² Karurö, ar kön wieë. Yok pangk këra kemmentök muri ulöp utöpën ma? Ma wii neweëëk yok pangk kem ulöp utöpën ma? Pöta ök panë i yaapmerta kakam yaaumeriaan naarööpan. Pël wiaap ar tol eën yangap kopët tapöökaan ngön utpetere ompyaö pout aim. Pöt pangk naëngan.

Êwat ompyaut Anutuuk yanink

¹³ Arim naë omën narö könre wetete ompyaut wieë omën ompyaöre utpetat kom yaëen pöt pitëm

wëwë ompyautök pit kön ompyaöring wë pitämënt wak irëak omnarö wiap yemowesa pöt tekeri wasëp. ¹⁴ Ar omnantëën war yeem omnaröaan lup utpetaring wë arimtëن wak isak, “Ten kön ompyautaring wë,” pël angan. Pël anë pötkaar anëët. ¹⁵ Pitäm kön ke pöt Anutuu naëaan won, yang omnaröa naëaan waut. Pitämte könöökë enëem yeem Setenë kön yawia pöl yaaurö. ¹⁶ Omnantëën war yeem omnaröaan lup utpetaring öne pöt nga yaalem utpet ke nentere nent eim öneëet. ¹⁷ Yangerakë könöt ke pil yaë. Pël yaëëtak könre wetete ompyaut Anutuu naëaan yaaröön arim wak wë pöt lup kölam öneëet. Pël yeem omnaröaring lup yal ëak wë pit wiap mowesak pitäm ngönöt kat wiinëet. Pël ëak ya ngës elmëak omën ompyaut pëen elmëenëet. Pötaan kön selap naën wotpil wesak öneëet. ¹⁸ Pël yeem ar omnaröaring lup kopëtemer sak wë wiap mowasën këët oröön wotpil wëaö pöt ulol sëpnaat.

4

Tiar yangerakë omnantëën kent yeem pöt Anutuu kööre tok elmëëpenaat

¹ Arim neneraan kööre tok yeem nga yaal pöta songönte tol ëenak yeë? Ar pourö koröpöökë kentre kauratë enëem yeem kööre tok ëak nga yaalaurö. ² Ar omnant öneak kent yeem naön yaauröak omnarö mëmpunëëten kent yeë. Ar omnantëën war yeem pangk naöngan. Pötaanök neneraan kööre tok yeem nga yaalaurö. Ën omnantëën kentre kaur yeem Anutuu kimang nemaan yeëan. Pötaanök naningkën yaë. ³ Ar

Anutuun omnantëen kimang yamëem pöteta naön yaaurö. Pöt tol eën? Ar kön wotpil won, korar wiak wë omnant wak arim korööpöökë kentre kauratë énëm eënëak kimang yamëean. Pötaanök naningkën yaë. ⁴ Utpetarö aë, ar öng nampë ompöp sëp wesak muntapë naë së wë pöta ök Anutu kasëng menaurö. Omën namp yangerakë omnantëen kentre kaur yeem pöt Anutuun kööre tok yaalmëaup. Ar pöten kön nawiin ma? Pötaanök yangerakë omnantëen kentre kaur eënë pöt Anutuun kööre tok elmëenëët. ⁵ Ngön Anutuuk ngönëntak epël ea pöt pas naën. “Anutu tiarim lupötë kön nuulëa pöröen pi kentre kaur kësang yaë.” ⁶ Pël eák rangk komre kolap yaalni. Pöta ngönte ngönëntak epël wia. “Anutuuk omën pitëmtëen wak isak yaaurö kasëng yemangkem pitëmtëen wak irëak yaauröaan komre kolap yaalmëaup.”

⁷ Pötaanök ar arimënt wak irëak Anutuu ikanöök weë. Pël eák Seten waö eën sëp niwesak kas sëp. ⁸ Anutuu naë rë olaë. Pël eën pi arim naë panë wais ngarangk elniipnaan. Utpetarö, arim utpet yaaut sëp weseë. Kön selap yaaurö, arim könöt kopëtal wieë. ⁹ Arim utpet yaautön kön wieë yaköm eák ingre ya ilak aim weë. Omën utpetatëen söm yaaut sëp wesak elere war eim weë. Pötëen èrépérëp yaaut sëp wesak ya ngësring weë. ¹⁰ Pël eëe Aköpë ööetak arimtëen wak irëak aim ön. Pël eën puuk kaalak wak isak niapnaan.

Karurö kom elmëengan

¹¹ Karurö, ar neneren utpet wesak manganok. Ar arim karuröen utpet wesak mëak kom eák,

“Pit utpet yaaurö,” pël yamëem pöt, Anutu pim neneren lup sant eëpenëak ngön kosang wesak niia pöten utpet wesak ëak, “Korar yaë,” pël manëet. Ën ar Anutuu ngön kosang pöten, “Korar,” pël manë pöt, ngön pöt ngaarëk naön arimtën kön wiin isën ngön ë pet yairauröä ök sënëet. ¹² Anutu kopëtapökëér ngön kosang wesak niiaupök kom elniipnaap. Pimtok mait elniipën ma nimpën. Ar pim ök talte arim karurö kom elmëen. Pangk pël naëngan.

Tiarimtën wak isak anganok

¹³ Elei, ar narö epël yaaurö. “Peene ma ëlpamök ka kësang naöök së wë krismaki nenta öngpök ya yamëngkem mon kaö panë öpenaat.” Pël yak pöröen epël niamaan kat wieë. ¹⁴ Ëlpamök arim naë orööpnaaten köpël wë. Arim wëwëat muntönöökë ök. Muntön naöökë akun kot nent oröak is lõöla ëak won yes pöl ar akun kot nent wë wel wiinëet. ¹⁵ Pötaanök, “Tiar ya epot mëmpenaat,” pël anganok ngön ke epël an. “Aköpë kentöök niaan pöt wëwëetak om wë ya epot mëneim öpenaat,” pël an. ¹⁶ Ar ngön pël naënöröak arim omnant eënë pötön kön yawiem arimtën wak isak yaaurö. Arimtën wak isak yaaö pöt ompyaö naën yaaut. ¹⁷ Pötaanök omën namp ompyaö yaauta songönten ëwat wëak pël naën eëpna pöt utpet eëpnaat.

5

Omën monere uröm kësang wieëauröä ngönte

¹ Omën urömere kaar es kësang wieëaurö, ar këekë kat wieë. Arim këlangön kat wiinë pöten kön wiak ya ngës eën. ² Arim urömere kaar

es kësang pöt köt sëen poë koröpötta iwalörök na pet irëpnaat. ³ Èn monatta polirang èak kö sëpnaat. Pël eëpna pöt arim mon pötön keimön èak omnarö kaamök elmæk nemangkën yaaut tekeri wasëpnaat. Pël èak esuwesi koröpöt es kotak utpet yewas pöl arim monatön keimön yaaö pipotta arim lupöt utpet wasëpnaat. Pöt peene yanger pet irëpnaat temanöm yesën ar monere urömatön keimön èak kësang wa rongan èak wë pötaanök. ⁴ Këekë kat wieë. Inëen ruurö pit arim yaak kaamök elnia. Pël eauta sumat nemangkën, om ngön kaar maim wë. Pël eën ar keimön elmëen inëen ru pörök monat naön èak kaaö ngön aan Aköp kutömweli wëaup kat wia. ⁵ Ar e yangerak wë kaömp kësang neimeë arim kentötë ènëm yaaurö. Pël yeem kaömp kësang nak polöröa ök kewis wiak wëen arim mën wel niwiipna akunet temanöm yes. ⁶ Ar omën wotpil yaaurö ngön yaatak moulmæk mënän. Pël eën pit kangiir naalniin äa.

Tiar këlangön kat yawiem ya wiapring Aköpë waisëpnaaten kor öpa

⁷ Karurö, pit pël eauröak lupöt kosang sak këlangön kat wieimeë ya wiapring Aköpë kaalak waisëpnaataan kor ön. Ar ya neweri pepapë yaë pöten kön wieë. Pi omnant ngëntak këët orööpnaataan kor eim wë. Pël yeem lup kosang sak wë këtre kopi eën orööpnaataan kor wëaup. ⁸ Yaap, Aköpë waisëpna akunet temanöm panë sa. Pötaanök yaaweri pepapë yaë pöl ya wiapring weë.

⁹ Karurö, neneren kaaö ngön manganok. Anutu, ngön ë pet yairaup, waisëpënëak yaëen pël anë pöt ngön ë pet irak kangut nimpnaat. ¹⁰ Karurö,

tektek ngön yaaö omën ngaan Aköpë yapintak pimtë ngönte aima pöröen kön wieë. Pitëm kööre tokörök utpet yaalméen këlangön kat wieimeë ya wiapring ya mëneima. Pötaanök pitën kön wieë pitëm ää pöl mëneë. ¹¹ Tiar omën këlangön kat yawiem lupöt kosang sak wakaima pöröen kön wiin ärëpsawi yaë. Ën Yoop pim ngönteta kat yawiaurö. Pi këlangön kësangöt kat yawiem lupre kön kosang sak wëen ènëmak Aköpök ompyaö elmëa pöten kat wiaut. Yaap, Aköp pi ya ngës kaö elniak sant panë yaniwas.

Ngön è kosang yewesauta ngönte

¹² Nem karurö, ngön niama epëten kaöet pël weseë ngaarék ön. Arim ngönöt kosang wasënëak Anutuu yapintakél utak, “Anutuu èöetak yaap yениак,” pël aore omën nantë yapinötëél utak aö pël èënganok. Won, ar omën nent èënëak pöt om, “Mak, ne pël èëmaap,” pöt pëen an. Ën naën èënëak pöt om, “Won, pël naëngan,” pöt pëen an. Pël anë pöt Anutuuk kangiir nga naalniin èëpnaat.

Omën wotpilëpök Anutuun kimang mapna pöt kaamök kësang elmëëpnaat

¹³ Arëkaan namp këlangön kat yawiem pöt Anutuun kimang map. Ën namp ärëpsawiaring wë pöt Anutuun yaya tan ap. ¹⁴ Ën namp yauman wak wë pöt ngönénë kaöaröen yas map. Pël èen pit wais Aköp Yesu pim yapintakél i kolapët wa yemomëem Anutuuk kaamök elmëëpnaan kimang mapnaat. ¹⁵ Pit Anutuuk omën pöp ompyaö mowasëpënëak kön wi kosang wesak piin kimang mapna pöt kaalak wal è moulmëen ompyaö sëpnaat. Ën

saunat wiaaneta ent ë moolapnaat. ¹⁶ Pötaanök ar ompyaö sënëen arim utpet ëaut neneren tekeri wesak miäak arimëntëen Anutuun kimang maë. Yaap, omën wotpil wëaupök kimang mapna pöt Anutuuk kaamök kësang elmëepnaat. ¹⁷ Elia pi omën tiarim ök tapëlëpök Anutuun kopi nepelën ëepënëak kosang wesak kimang mëea. Pël ëen kopi nepelën wieë krismaki nentepar nent ngoon mor nas nasiaan namp pël sa. ¹⁸ Pël ëen pi kaalak kimang maan Anutuuk kat mowiin kopi kësang pan pelën këëre kaömp oröa.

Omën ngön këët sëp wesaurö kaalak mësak waisëpa

¹⁹ Nem karurö, arëkaan namp Anutuu ngön këët sëp wasën kaalak nampök lup kaip motiin ngön këët ngaarék öpna pöten kön epël wieë. ²⁰ Omën pim karip utpet yaauta kanöökaan lup kaip motipna pöp pi kaamök elmëen Anutuuk saun omën pöp pim utpet pout won mowasën könöp wel nawiin öpnaap.

[Yok pi tapët.

Ne arim karip, Sems.]

NGÖNËN PEPEWER
The New Testament in the Weri Language of Papua
New Guinea
Nupela Testamen long tokples Weri long Niugini

copyright © 1984 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Weri

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2012-10-23

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source files
dated 31 Aug 2023

ec1ac06d-1c8c-5be3-8326-dcf0ceacd4c2